

## Knjižne ocene in prikazi / Book reviews

**Martin Auer, Harald Stadler** (ur.): *Von Aguntum zum Alkuser See. Zur römischen Geschichte der Siedlungskammer Osttirol. Ager Aguntinus 1*, Wiesbaden, Harrassowitz, 2018. ISBN 978-3-447-10949-9. 174 str.

Zbornik na 174 straneh, kjer je zbranih 13 člankov 15 različnih avtorjev, prinaša prispevke s prvega znanstvenega simpozija v Aguntumu leta 2015. V njem so predstavljeni rezultati multidisciplinarnih raziskav klavdijskega municipija na današnjem vzhodnem Tirolskem in njegove neposredne okolice med zgodnjericimskim obdobjem in pozno antiko.

M. Auer v prvem, preglednem članku z naslovom *Die römischen Bauten Aguntums. Ein Überblick* predstavi rezultate arheoloških raziskav municipija med zgodnjim 20. stoletjem in sodobnostjo.

Isti avtor skupaj z G. Kandutschem v naslednjem prispevku *Klassifikation der Bergkristallfunde aus dem Municipium Claudium Aguntum* obravnava najdbe več sto fragmentov kamene strele, ki so jih med letoma 2008 in 2015 odkrili med raziskavami aguntumskega foruma. Avtorja predvidevata, da kristali izvirajo iz območja vzhodne Tirolske in Koroške, ter jih povezuje s trgovanjem s kameno strelo, morda tudi pridobivanjem zlata.

Tretji, pregledni članek z naslovom *Municipium Claudium Aguntum – Bestattungsbefunde innerhalb des Stadtgebietes* izpod peresa M. Auerja, V. Sossau in M. Tschurtschenthalerja obravnava aguntumske nekropole.

Prispevek M. Auerja in C. Spergerja z naslovom *Das Umland von Aguntum – Eine GIS gestützte Kartierung kaiserzeitlicher und spätantiker Siedlungsplätze* prinaša preliminarne rezultate GIS-analiz rimskodobnih sledi na upravnem območju Aguntuma.

V petem članku z naslovom *Die Münzfunde der Innsbrucker Grabungen in Aguntum (1991–2007)* O. Defranceschi obravnava aguntumske numizmatične najdbe, ki kažejo, da je bilo območje mesta poseljeno že v avgustejskem obdobju. Glede na novčne najdbe je naselbina prvi razcvet doživela v klavdijskem obdobju ob ustanovitvi municipija, druga pa v hadrijanskem obdobju. Po vmesnem obdobju stagnacije je municipij ponovno gospodarsko prosperiral v 4. stoletju, kar avtor povezuje z dioklecijanskimi ekonomskimi reformami.

E. Flatscher, C. Klocker, K. Nicolussi, T. Pichler in H. Stadler v članku z naslovom *VELATUM – Der Nebel lichtet sich. 10 Jahre archäologische Untersuchungen am Potschepol und Alkuser See* predstavljajo rezultate multidisciplinarnih raziskav na območju Potschepola in jezera Alkus, kjer so identificirali aktivnosti, povezane s pašništvom, lovom in morda tudi kultom v času med sedmim tisočletjem pr. n. št. in srednjim vekom.

V članku z naslovom *Der Felber Tauern – Verbindung in den Norden* W. Moser-Schmidl podaja preliminarne rezultate arheoloških raziskav na območju prelaza Felber Tauern, ki območje Salzburga povezuje z vzhodno Tirolsko in je bil verjetno v uporabi že v mezolitiku.

E. Padovan v članku *Tracce di un forte romano a passo di Monte Croce Comelico* predstavlja preliminarne rezultate

arheoloških raziskav kastruma na prelazu Monte Croce Comelico.

V devetem, preglednem članku *Das Municipium Claudium Aguntum in der Spätantike: Eine erste Bestandsaufnahme* V. Sossau ugotavlja, da so bila velika območja rimskega municipija vsaj delno uničena v 4. stoletju n. št. Konec 4. ali v začetku 5. stoletja so posamezne dele stavb ponovno uporabili, središče mesta pa je bilo dokončno opuščeno v 6. stoletju, ko so ga morda premaknili proti severu.

V članku z naslovom *Römische Bestattungen in der Siedlungskammer Osttirol außerhalb des Stadtgebietes von Aguntum* H. Stadler predstavlja zgodnjecesarški skeletni grob v apnenici z najdišča Thal-Assling in žarni grob v amfori iz 2. stoletja n. št. na območju predhodnice današnje cerkve sv. Nikolaja v Matreiu.

H. Steiner in K. Oeggel se v članku *Handelszentrum Sebatum – römerzeitliche Funde in den Seitentälern* posvečata analizi rimskodobne poselitve Pustriške doline, prehodnega območja med Aguntumom in dolino reke Piave ter ugotavljata, da je bilo v avgustejskem obdobju mirno priključeno k rimskemu cesarstvu, saj arheološki ostanki ne kažejo prekinitve v poselitvi, prav tako ne zloma ekonomskega sistema, niti prekinitve kulturnih aktivnosti.

V dvanajstem članku z naslovom *Aktuelle Forschungen im Stadtzentrum von Aguntum* M. Tschurtschenthaler predstavlja rezultate arheoloških izkopavanj na območju središča rimskega Aguntuma, kjer so bili med poznimi šestdesetimi leti prejšnjega stoletja in sodobnostjo raziskani ostanki term, luksuzne hiše (t. i. *Prunkbau*), okroglega *macelluma* in foruma.

Zadnji v seriji je članek O. Unterwegerja z naslovom *Zur Geomorphologie des Debantbaches und dessen Einfluss auf das Stadtgebiet von Aguntum*, v katerem analizira spreminjanje toka reke Debant in ugotavlja, da je v rimskem obdobju verjetno tekla skozi mesto in njegovo zahodno obrobje.

Gre za prvo knjigo iz zbirke *Ager Aguntinus*, sledita ji druga izpod peresa M. Auerja z naslovom *Municipium Claudium Aguntum. Keramikregionen als Interaktionsräume. Eine westnorische Perspektive* iz leta 2019, v kateri avtor predstavi tipokronologijo noriške grobe kuhinjske keramike, in tretja z naslovom *Roman Settlements along the Drava River*, ki je izšla istega leta in jo je prav tako uredil Auer ter prinaša 12 prispevkov z drugega znanstvenega simpozija v Aguntumu leta 2016, ki se posvečajo vlogi reke Drave v rimskem obdobju.

Tina BERDEN

**Peter Kos:** *Das spätrömische Kastell Vemania bei Isny III. Auswertung der Fundmünzen und Studien zum Münzumlauf in Raetien im 3. und 4. Jahrhundert*, Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte 65, München 2019. ISBN 978-3-406-10766-5. 236 str.

Kastel *Vemania* (Bettmauer) je ležal v provinci Reciji, ob poti med pomembnima antičnima mestoma *Cambodunum* (Kempten) in *Brigantium* (Bregenz). Na najdišču so med